

**การดำเนินกิจการภายใต้แนวคิดบรรษัทภิบาลของ
บริษัทบริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
ในพื้นที่สถานีบริการจัดเก็บน้ำมันอากาศยานสุวรรณภูมิ**

**THE CORPORATE GOVERNANCE ACTIVITIES OF
BANGKOK AVIATION FUEL SERVICES PUBLIC
COMPANY LIMITED (BAFS, PLC) AT SUVARNABHUMI
AVIATION FUEL STORAGE STATION (BKK-DEPOT)**

วัลย์พร รัตนเศรษฐ์*

Walaiporn Ratanaset*

พิพัฒน์ ไทยอารี**

Phiphat Thaiarry**

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และปริญญาเอก คณบดีคณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

* Assistant Professor and Ph.D., Dean, Faculty of Public Administration, Dhurakij Pundit University

* Email: walaiporn.rat@dpu.ac.th

** รองศาสตราจารย์ อาจารย์ประจำหลักสูตร รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

** Associate Professor, Lecturer, Master of Public Administration Program, Dhurakij Pundit University

** Email: phiphatthaiarry@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาการดำเนินการตามหลักบรรษัทภิบาล (Corporate Governance) ของบริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) (บริษัท บัปส์) ผ่านกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม และ (2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินการกิจกรรมของบริษัทบริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ในพื้นที่รอบสถานีบริการจัดเก็บน้ำมันอากาศยานสุวรรณภูมิโดยการศึกษาจากเอกสารรายงานการวิจัย บทความ ประกาศและเอกสารที่เกี่ยวข้อง และเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก รวมถึงการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่รอบๆ สถานีบริการจัดเก็บน้ำมันท่าอากาศยานสุวรรณภูมิการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การจัดหมวดหมู่ข้อมูลสถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่าบริษัท บัปส์ ได้ดำเนินการตามหลักบรรษัทภิบาล โดยแสดงความรับผิดชอบต่อทั้งภายในบริษัท และสังคม กล่าวคือ (1) บริษัท บัปส์ ได้ปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการตามหลักการของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และได้รับรางวัลเกียรติยศแห่งความสำเร็จ (SET Award of Honor) 3 ปีติดต่อกัน และ (2) การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม บริษัท บัปส์ ได้จัดกิจกรรมเพื่อสังคม เช่น กิจกรรมด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การตรวจสอบสุขภาพชุมชน การร่วมงานประเพณีของชุมชน การบริจาคสิ่งของแก่ชุมชน การอบรมดับเพลิง เป็นต้น

คำสำคัญ: บรรษัทภิบาล การกำกับกิจการบริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

Abstract

The purposes of this research are: (1) to study the Corporate Governance of Bangkok Aviation Fuel Services Public Company Limited (BAFS, PLC) through corporate social responsibility activities and (2) to explore people's opinion toward the company's activities in the area of Suvarnabhumi Aviation Fuel Storage Station (BKK-Depot). Aviation Fuel Storage Station (BKK-Depot) by performing literature review from research papers, articles, announcements, and related materials and also in-depth interviews. Including field observations from people who live in the neighborhood. The analysis of data by categorizing the average/mean, standard deviation, and content analysis.

The research finding are as follows: The Bangkok Aviation Fuel Services Public Company Limited (BAFS, PLC) has arranged and conducted the activities according to good governance principles in the company and to society in these aspects (1) the company complies with the principles of Corporate Governance issued by The Stock Exchange of Thailand (SET) and is awarded with SET Award of Honor more than three consecutive years and (2) the company organizes various Corporate Social Responsibility activities such as environmental preservation activities, community health check-up, community cultural occasions attendance, community donation, and firefighting training.

Keywords: Corporate Governance, Good Governance, The Bangkok Aviation Fuel Services Public Company Limited (BAFS, PLC)

บทนำ

“บรรษัทภิบาล” (Corporate Governance: CG) หรือ “การกำกับกิจการ” เป็นหลักการที่นำมาใช้กับองค์การภาคธุรกิจ หรือบริษัทที่มุ่งให้ดำเนินงานไปด้วยความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งจากภายในและภายนอกองค์การ หลักการนี้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนำเอาหลักบรรษัทภิบาลจากเดิมที่กำหนดไว้ 15 ข้อ¹ ในรายงานของ Organisation for Economic Co-operation and Development “OECD Principles of Corporate Governance” ที่กำหนดไว้ในปี ค.ศ. 2004 มาปรับใช้ โดยมีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจของบริษัทจดทะเบียนไทยไว้เป็น 5 หมวด ได้แก่ (1) สิทธิของผู้ถือหุ้น (2) การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน (3) บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (4) การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส และ (5) ความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ (องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ, 2549)

บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) หรือ “บาฟส์” (BAFS) เป็นบริษัทดำเนินธุรกิจด้านการบริหารการจัดเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงและให้บริการเติมน้ำมันเชื้อเพลิงแก่อากาศยานในท่าอากาศยานสำคัญๆ คือ ท่าอากาศยานดอนเมืองและสุวรรณภูมิซึ่งการดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องกับพลังงานอาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและสวัสดิภาพของประชาชนโดยรอบสถานประกอบการได้ บริษัท บาฟส์จึงแสดงความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้วยการกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กรไว้ดังนี้ “บริการธุรกิจพลังงานด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยคำนึงถึง คุณภาพ ความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม”

การดำเนินกิจการของบริษัท บาฟส์ได้นำเอาหลักการดำเนินกิจการ เกี่ยวกับนโยบายการดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR) โดยยึดถือหลัก 7 ประการ คือ (1) การกำกับดูแลกิจการที่ดี (2) การเคารพสิทธิมนุษยชน (3) การปฏิบัติด้านแรงงาน (4) การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (5) การประกอบธุรกิจด้วยความเป็นธรรม (6) ความรับผิดชอบต่อในการให้บริการ และ (7) การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม ซึ่งจากหลักการดังกล่าวจะเห็นได้ว่า “บรรษัทภิบาล” (Corporate Governance) หรือ “การกำกับกิจการ” เป็นหลักการสำคัญที่จะมุ่งให้เกิดการบริหารจัดการที่มีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกองค์การซึ่งการดำเนินการที่ผ่านมาพบว่า บริษัท บาฟส์ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก ยืนยันได้จากรางวัลเกียรติยศแห่งความสำเร็จ (SET Award of Honor) ที่ได้รับจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2557

ดังนั้น บทความฉบับนี้จึงเป็นการนำเสนอการดำเนินกิจการของบริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) หรือ “บาฟส์” (BAFS) ตามหลักบรรษัทภิบาล โดยทำการศึกษาการสะท้อนมุมมองของประชาชนที่อาศัยอยู่โดยรอบพื้นที่เป้าหมายสถานประกอบการ คือ ชุมชนบริเวณที่เป็นที่ตั้งหน่วยงานที่เรียกว่าสถานีบริการจัดเก็บน้ำมันอากาศยานสุวรรณภูมิเป็นหลัก ซึ่งในบทความนี้ผู้เขียนจะเรียกว่า “บริษัท บาฟส์” แทนชื่อเต็มของบริษัทฯ

¹ OECD Principles of Corporate Governance กำหนดหลักบรรษัทภิบาล 15 ข้อ ได้แก่ (1) นโยบายเกี่ยวกับบรรษัทภิบาลและการกำกับดูแลกิจการ (2) สิทธิของผู้ถือหุ้น (3) สิทธิของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่างๆ (4) การประชุมผู้ถือหุ้น (5) ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ (6) ความขัดแย้งของผลประโยชน์ (7) จริยธรรมธุรกิจ (8) การถ่วงดุลของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร (9) การรวมหรือแยกตำแหน่ง (10) คำตอบแทนของกรรมการและผู้บริหาร (11) การประชุมคณะกรรมการ (12) คณะอนุกรรมการ (13) ระบบการควบคุมและการตรวจสอบภายใน (14) รายงานของคณะกรรมการและ (15) ความสัมพันธ์กับผู้ลงทุน (องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ, 2549)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินกิจการตามหลักบรรษัทภิบาล (Corporate Governance) ของบริษัท บริการ เชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) หรือ “บริษัท บัป” ผ่านกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)ในพื้นที่รอบสถานีบริการจัดเก็บน้ำมันอากาศยาน สุวรรณภูมิ

การทบทวนวรรณกรรม

บทความฉบับนี้ได้ศึกษา ทบทวนแนวคิดเกี่ยวกับบรรษัทภิบาลกับธรรมาภิบาล แนวคิดเกี่ยวกับ ความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมี ประเด็นดังนี้

1. บรรษัทภิบาลกับธรรมาภิบาล

“บรรษัทภิบาล” (Corporate Governance: CG) หรือ “ธรรมาภิบาล” เป็นคำที่นำมาใช้เป็นกรอบการ ดำเนินกิจกรรมของสถานประกอบการเพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตลอดจนชุมชนโดยรอบสถานประกอบการ อย่างไรก็ตาม คำว่า “บรรษัทภิบาล” หรือ “การกำกับกิจการ” มีสาระคล้ายคลึงกับ “หลักธรรมาภิบาล” (Good Governance) ด้วย

โดยทั่วไปแล้วเมื่อกล่าวถึง “หลักธรรมาภิบาล” หรือ “การบริหารจัดการที่ดี” (Good Governance) เป็นคำที่ใช้ทั้งภาคส่วนธุรกิจเอกชนและภาครัฐ สำหรับภาครัฐนั้นได้บัญญัติใช้ตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มาตรา 6 กำหนดให้การบริหารกิจการบ้านเมือง ที่ดี จะต้องเป็นการบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมาย 7 ประการ คือ (1) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน (2) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ (3) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าต่อภารกิจของรัฐ (4) ไม่มีขั้นตอน การปฏิบัติงานเกินความจำเป็น (5) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ (6) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ และ (7) มีการประเมินผล การปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

อย่างไรก็ตาม ด้วยเหตุที่การบริหารจัดการที่ดีไม่ได้ถูกจำกัดให้ใช้เฉพาะในองค์การภาครัฐ เท่านั้น ภาคเอกชนจึงได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลไปปรับใช้เช่นกัน โดยเรียกว่า “บรรษัทภิบาล” (Corporate Governance) หรือ “การกำกับกิจการ” เพื่อเป็นแนวคิดในการสร้างหลักการเติบโตของบริษัทให้สามารถ อยู่รอด มีความโปร่งใส ซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบต่อสังคม (ถวิลวดี บุรีกุล, 2546) ซึ่งสะท้อนได้จาก คำนิยามของ “บรรษัทภิบาล” หรือ “การกำกับดูแลกิจการ” ที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2549) ได้นิยามเอาไว้ว่า “ระบบที่จัดให้มีโครงสร้างและกระบวนการของความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการ ฝ่ายจัดการ และผู้ถือหุ้น เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน นำไปสู่การเจริญเติบโตและสร้างมูลค่า เพิ่มให้กับผู้ถือหุ้นในระยะยาว โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ” ซึ่งจากคำนิยามดังกล่าวสรุปได้ว่า บรรษัทภิบาล/ธรรมาภิบาล/การกำกับกิจการ เป็นสิ่งที่ภาคเอกชนนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจการ ให้มีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ รวมถึงการแสดงความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของบริษัท ไม่ว่าจะเป็น คณะกรรมการ ฝ่ายจัดการ ผู้ถือหุ้น และชุมชนโดยรอบที่ได้รับผลกระทบจากกิจการ

2. แนวคิดที่มีผลต่อการพัฒนาการบรรษัทภิบาล

แนวคิดที่มีผลต่อการพัฒนาการความคิดเรื่องบรรษัทภิบาลนั้นประกอบด้วยทฤษฎีหลัก 3 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีตัวแทน (Agency theory) ทฤษฎีผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder theory) และทฤษฎีต้นทุน ธุรกรรม (Transaction cost economics) (Mallin, 2004, p.10-15) โดยมีสาระสำคัญดังนี้

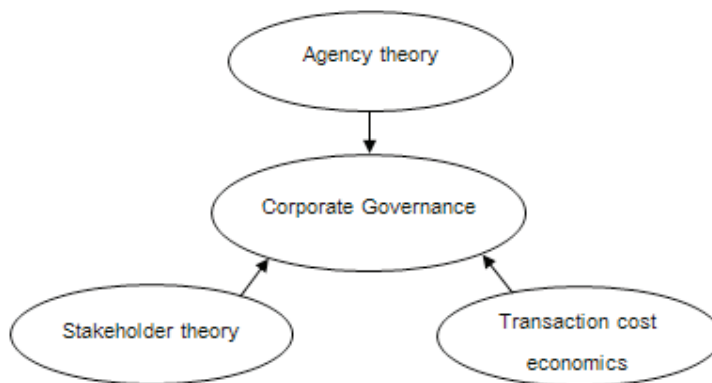
- 1) ทฤษฎีตัวแทน (Agency theory) เป็นแนวคิดที่นำเสนอโดย Jensen and Meckling ในปี ค.ศ. 1976 ที่เห็นว่ากิจการไม่สามารถดำเนินงานไปได้เพียงลำพัง จึงต้องเปิดช่องทางให้บุคคลเข้ามาดำเนินการ ร่วมกัน 2 ฝ่าย คือตัวการ (Principle) กับตัวแทน (Agency) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวการ (principle)

ทำสัญญาจ้างตัวแทน (agent) ซึ่งเป็นผู้ได้รับมอบหมาย (delegates) ให้ดำเนินการบางอย่างแทน อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ระหว่างตัวการ ตัวแทนอาจมีข้อเสียได้ เช่น การฉกฉวยโอกาส (opportunism) หรือผลประโยชน์ส่วนตัว (self-interest) ของตัวแทน เป็นต้น

2) ทฤษฎีผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder theory) เป็นการดำเนินกิจการที่ให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อกิจการ ไม่ว่าจะเป็นพนักงาน ลูกค้า ผู้ขายปัจจัยการผลิต ตลอดจนชุมชนท้องถิ่นที่ตั้งของสถานประกอบการกิจการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจการที่ส่งผลกระทบต่อสาธารณะโดยตรง จะต้องคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากยิ่งขึ้น

3) ทฤษฎีต้นทุนธุรกรรม (Transaction cost economics) หรือ “TCE” Oliver E. Williamson (1975) เน้นว่าการทำงานร่วมกันย่อมต้องมีต้นทุนสำหรับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกัน โดยค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจากการทำธุรกรรม ดังนั้น เทคโนโลยีจึงมีบทบาทในการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ไม่ว่าจะเป็นด้านผลผลิตลดต้นทุนในการทำธุรกรรม เป็นต้น

ทฤษฎีทั้ง 3 ได้มีอิทธิพลต่อแนวคิดการกำกับกิจการ โดย Christine A. Mallin (2004, p. 15) สรุปดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ทฤษฎีที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาแนวคิดการกำกับกิจการ
ที่มา: Christine A. Mallin (2004, p.15)

3. แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม

แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท (Corporate Social Responsibility: CSR) เป็นแนวคิดที่ได้รับความสนใจจากทั้งหน่วยงานภาครัฐและบริษัทเอกชนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคเอกชนที่ดำเนินกิจการที่อาจกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น CSR จึงเป็นพันธะและหน้าที่ของนักธุรกิจที่ต้องดำเนินนโยบายการตัดสินใจ และปฏิบัติการกระทำเหล่านั้น ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ และสอดคล้องกับคุณค่าต่างๆ ที่มีและยอมรับในสังคม (Bowen H. Rothmann อ่างโนวิทยา ชีวรุโณทัย, 2553, น 35)

สุทธิศักดิ์ ไกรสรสุธาสิณี (2550, น. 32) กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทหรือความรับผิดชอบต่อสังคมที่แท้จริงขององค์กรอยู่ที่การแสดงความรับผิดชอบต่อผลกระทบโดยเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในทุกขั้นตอนของกระบวนการดำเนินธุรกิจ โดยผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียนี้มีขอบข่ายเป็นไปได้ตั้งแต่ผู้ถือหุ้น บุคลากร ชุมชน ลูกค้า ไปจนถึงสังคมส่วนรวม

รูปแบบของความรับผิดชอบต่อสังคม Phillip Kotler และ Nancy Lee (2005, pp. 22-46) กำหนดรูปแบบของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรมี 6 รูปแบบด้วยกันคือ

1) การส่งเสริมการรับรู้ประเด็นทางสังคมในวงกว้าง (Cause Promotions) แนวทางนี้มุ่งเน้นการมุ่งรณรงค์ประเด็นปัญหาทางสังคมหรือองค์การสาธารณกุศลให้เป็นที่ยอมรับในสังคมโดยใช้ความสามารถทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อให้สังคมตระหนักและเกิดการสนับสนุนต่อไป

2) การส่งเสริมสังคมจากการทำการตลาด (Cause-related Marketing) องค์การสนับสนุนประเด็นทางสังคมโดยการนำส่วนแบ่งรายได้หรือกำไรจากการขายสินค้าไปบริจาค เพื่อสาธารณกุศล

3) การตลาดเพื่อสังคม (Social Marketing) แนวทางนี้เป็นการใช้เครื่องมือทางการตลาดขององค์การ ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนในสังคมเพื่อให้ลดละเลิกหรือปฏิบัติในพฤติกรรมบางอย่างที่จะส่งผลให้สังคมดีขึ้น

4) การบริจาค (Corporate Philanthropy) เป็นรูปแบบดั้งเดิมและง่ายที่สุดก็คือการบริจาคทั้งเงินสินค้าหรือสิ่งของเพื่อเป็นสาธารณกุศลให้กับมูลนิธิ โรงเรียน หรือชุมชน เป็นต้น

5) การอาสาสมัครช่วยเหลือชุมชน (Volunteering) แนวทางนี้มุ่งเน้นให้องค์การกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมที่เป็นเป้าหมายมีความสัมพันธ์อันดีโดยการให้ผู้บริหารพนักงาน ตลอดจนการชักชวนคู่ค้าหรือคู่แข่งเข้าไปมีส่วนร่วมร่วมกับกิจกรรมเพื่อสังคมในพื้นที่ เช่น การร่วมพัฒนาชุมชนในท้องถิ่น การร่วมกันสร้างอาคารหรือสอนหนังสือให้แก่เด็กนักเรียนในชนบท เป็นต้น

6) การดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม (Socially Responsibility Business Practice) แนวทางนี้จะเหมือนกับ CSR ในลักษณะของกระบวนการนั่นก็คือ การพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินธุรกิจขององค์การเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบด้านลบกับสังคมและสิ่งแวดล้อมหรือให้เกิดขึ้นน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เช่น การลดการใช้น้ำ การใช้พลังงานสะอาด เช่น พลังงานลมเพื่อลดปริมาณก๊าซที่ก่อให้เกิดภาวะเรือนกระจก เป็นต้น จะเห็นได้ว่า แนวทางการปฏิบัติที่เราสามารถเลือกได้ตามความเหมาะสมและทุกแนวทางที่สามารถสร้างสรรค์ประโยชน์ให้เกิดขึ้นได้ทั้งองค์การและสังคม

ในการให้บริษัทแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างเป็นรูปธรรม บริษัทเอกชน สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) จึงกำหนดหลักการความรับผิดชอบต่อสังคมเอาไว้ 8 หมวดเพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินงาน ได้แก่ การกำกับดูแลกิจการที่ดี การประกอบธุรกิจด้วยความเป็นธรรม การเคารพสิทธิมนุษยชนและการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม การเผยแพร่ข่าวสารจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดทำรายงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม (รัชยา ภัคจิตต์, 2555, น.161-163) พร้อมทั้งกำหนดให้มีการให้รางวัลแก่บริษัทที่มีการรายงานบรรษัทภิบาลดีเยี่ยม² (Top Corporate Governance Report Awards) ในทุกๆ ปี

4. หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

ความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อองค์การอันเนื่องมาจากกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกตลอดจนความคาดหวังเรื่องการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เพิ่มขึ้น สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (2560) จึงกำหนดหลักเกณฑ์การกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate Governance Code: CG Code) เรียกว่า “หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2560” หรือ “Corporate Governance Code for Listed Companies 2017” ซึ่งมีเป้าหมาย 4 ประการ คือ (1) สามารถแข่งขันได้และมีผลประกอบการที่ดีโดยคำนึงถึงผลกระทบในระยะยาว (Competitiveness and performance

² รางวัลการรายงานบรรษัทภิบาลดีเยี่ยม (Top Corporate Governance Report Awards) เป็นรางวัลที่มอบให้แก่บริษัทจดทะเบียนที่มีความโดดเด่นด้านรายงานการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยใช้ข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนเปิดเผยไว้ในแบบแสดงข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) รายงานประจำปี และเว็บไซต์ รวมทั้งหนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้นและรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560)

with long-term perspective) (2) ประกอบธุรกิจอย่างมีจริยธรรม เคารพสิทธิและมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสีย (Ethical and responsible business) (3) เป็นประโยชน์ต่อสังคม และพัฒนาหรือลดผลกระทบด้านลบต่อสิ่งแวดล้อม (Good corporate citizenship) และ (4) สามารถปรับตัวได้ภายใต้ปัจจัยการเปลี่ยนแปลง (Corporate resilience)

หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สำหรับบริษัทจดทะเบียน (Corporate Governance Code for Listed Companies 2017) กำหนดแนวทางสำหรับคณะกรรมการ 8 ข้อได้แก่ (1) ตระหนักถึงบทบาทและความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นในฐานะผู้นำที่สร้างคุณค่าให้แก่กิจการอย่างยั่งยืน (2) กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายหลักของกิจการที่เป็นไปเพื่อความยั่งยืน (3) เสริมสร้างคณะกรรมการที่มีประสิทธิภาพ (3) เสริมสร้างคณะกรรมการที่มีประสิทธิผล (4) สรรหาและพัฒนาผู้บริหารระดับสูง และการบริหารบุคลากร (5) ส่งเสริมนวัตกรรมและการประกอบธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อ (6) ดูแลให้มีระบบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่เหมาะสม (7) รักษาความน่าเชื่อถือทางการเงิน และการเปิดเผยข้อมูล และ (8) สนับสนุนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารกับผู้ถือหุ้น (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560)

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษานี้ดำเนินการในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2556 โดยคณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ด้วยการกำหนดพื้นที่การศึกษาที่เป็นชุมชนอันเป็นที่ตั้งคลังน้ำมันของบริษัท บาฟส์ที่บริเวณชุมชนหมู่ 10 ตำบลศรีษะจรเข้ น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีประชากรประมาณ 1,011 คน

การเลือกสำรวจประชากรในหมู่บ้านนี้เป็นหลักเนื่องจากเป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ใกล้กับคลังน้ำมันมากที่สุด และมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างชุมชนกับบริษัท บาฟส์มากที่สุด อย่างไรก็ตาม ประชาชนในชุมชนทั้งตำบลต่างรับรู้และมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมของบริษัท บาฟส์อยู่ด้วย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยทั้งเชิงคุณภาพ (Qualitative research) และการวิจัยเชิงปริมาณร่วมกัน ดังนั้น ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยจึงประกอบด้วยการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) จากโครงการ “สำรวจความคิดเห็นของชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานของบริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)”

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) ในชุมชนหมู่ 10 ตำบลศรีษะจรเข้ น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นจำนวนประชากร 1,011 คน (ที่ตั้งคลังน้ำมัน) ด้วยการคำนวณตัวอย่างตามสูตรยามาเน่แล้วจะได้จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 286 คน และเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (accidental samplings)

การจัดเก็บข้อมูลดำเนินการโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์บุคคลซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลจากการพบปะชุมชนของบริษัท บาฟส์ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการของบริษัท บาฟส์ในภาพรวม และการดำเนินการของบริษัท บาฟส์ ในการให้ความสนับสนุนด้านต่างๆ แก่ชุมชนนอกจากนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลเหล่านี้ยังได้อาศัยข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รายงานความรับผิดชอบต่อสังคมระหว่างปี พ.ศ. 2554-2559 เพิ่มเติมด้วย

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “โครงการสำรวจความคิดเห็นของชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานของบริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) (บาฟส์)” ซึ่งดำเนินการระหว่างเดือน พฤษภาคม-กันยายน พ.ศ.2556 มีข้อมูลจากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้นำชุมชน ชาวบ้านในชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ชุมชนหมู่ 10 ตำบลศรีษะจรเข้ น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการจำนวน 13 คน ระหว่างวันที่ 26 กรกฎาคม-9 สิงหาคม พ.ศ. 2556 ควบคู่กับการศึกษาทบทวนข้อมูลเพิ่มเติมจากรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท บาฟส์ มีประเด็นโดยสรุปได้ดังนี้

1. กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท บาฟส์

การศึกษาพบว่า บริษัท บาฟส์ได้ดำเนินกิจกรรมที่มุ่งสร้างประโยชน์ของบริษัทควบคู่ไปกับการส่งมอบกิจกรรมสาธารณประโยชน์แก่สังคมบริเวณโดยรอบสถานประกอบการโดยบริษัท บาฟส์ได้กำหนดนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อรักษาความสมดุลของการดำเนินกิจการ 7 ด้าน ได้แก่ การกำกับดูแลกิจการที่ดี การเคารพสิทธิมนุษยชน การปฏิบัติด้านแรงงาน การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม การประกอบธุรกิจด้วยความเป็นธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคมในการให้บริการ และการร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม อันเป็นการสอดคล้องกับแนวคิดทางวิชาการ (บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน), 2560) โดยสรุปได้ดังนี้

1) ด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดี บริษัท บาฟส์กำหนดให้มีการพัฒนาระบบการจัดการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานให้สอดคล้องตามกฎหมาย รวมถึงมาตรฐานสากลและข้อกำหนดอื่นๆ ที่บริษัทนำมาประยุกต์ใช้ซึ่งที่ผ่านมาบริษัท บาฟส์ได้ให้ความสำคัญและยึดหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยซึ่งมองว่าการดำเนินการตามหลักดังกล่าวจะมีส่วนช่วยให้บริษัทบรรลุเป้าหมาย สร้างความเชื่อมั่น และเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน สะท้อนจากรางวัลเกียรติยศแห่งความสำเร็จ (SET Award of Honor) จากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มอบให้กับบริษัทที่มีความเป็นเลิศในด้านการรายงานบรรษัทภิบาลต่อเนื่องอย่างต่อเนื่อง 3 ปีขึ้นไป และรางวัลบริษัทจดทะเบียนด้านการรายงานบรรษัทภิบาลดีเยี่ยม (Top Corporate Governance Report Awards) ซึ่งบริษัท บาฟส์ได้รับรางวัลในปี พ.ศ.2557 (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2557; บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน))

2) ด้านการปฏิบัติด้านแรงงาน หมายถึงการปรับปรุงผลการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของบริษัทอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งหวังให้เกิดความยั่งยืนด้านทรัพยากรบุคคล (Human Resource Sustainability) ซึ่งการดำเนินงานที่ผ่านมา บริษัท บาฟส์ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรบุคคลและความปลอดภัยในการทำงาน ดังนี้

(1) ด้านการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร บริษัท บาฟส์ยึดถือว่า บุคลากรเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จ โดยจะพัฒนาบุคลากรตั้งแต่เข้าเริ่มงานผ่านการปฐมนิเทศ การอบรมจรรยาบรรณธุรกิจ การต่อต้านการทุจริต ค่านิยมองค์กร ความปลอดภัย และระบบคุณภาพ ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรโดยสนับสนุนทุนการศึกษา เป็นต้น (บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน), 2560, น. 33-34)

(2) ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน บริษัท บาฟส์คำนึงถึงความปลอดภัยของบุคลากร โดยกำหนดให้มีการพัฒนาระบบการจัดการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานให้สอดคล้องกับที่กฎหมายกำหนด พร้อมกันนี้ได้มีการพัฒนา อบรมบุคลากรในเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งบริษัท บาฟส์ได้จัดให้มีการสำรวจปัจจัยเสี่ยงในการทำงานอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง(บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน), 2559, น.33-34)

การดำเนินงานที่ผ่านมาสะท้อนถึงความพึงพอใจของบุคลากรซึ่งทำการสำรวจโดยฝ่ายทรัพยากรบุคคลและธุรการ พบว่า มีคะแนนอยู่ในเกณฑ์สูง นอกจากนี้ยังได้รับรางวัลสถานประกอบการดีเด่นด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน 6 ครั้ง ในปี พ.ศ.2550 2551 2553 2556 2557 และ 2558 และได้รับรองระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย OHSAS 18001:2007 ในปี พ.ศ. 2551 (บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน), 2560)

นอกจากการสร้างให้เกิดความปลอดภัยในสถานที่ทำงานแล้ว บริษัท บาฟส์ได้ดำเนินกิจกรรมเพื่อสร้างความมั่นใจด้านความปลอดภัยต่อชุมชนและการป้องกันอัคคีภัยด้วยการฝึกอบรมการดับเพลิงให้กับชุมชน เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับชุมชนการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว ได้รับการตอบรับที่ดีจากประชาชนในพื้นที่และให้ความรู้ถึงความปลอดภัยมากขึ้น สะท้อนจากการสัมภาษณ์นางจรัส เฟื่องแสงทิพย์ อดีตผู้ใหญ่บ้านหมู่ 10 ตำบลศิระชะจะชะน้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ (สัมภาษณ์วันที่ 26 กรกฎาคม 2556) ความว่า “เราได้เห็นการป้องกันความปลอดภัย มีไฟมัจฉีกี่ชั้นๆ เรารู้หมด เรามีความมั่นใจ เรื่องความปลอดภัย

เรานอนหลับ เราเชื่อมั่นในระบบความปลอดภัย” เช่นเดียวกับนายปัญญา สุขแสง ผู้อำนวยการโรงเรียน วัดศรีวารีน้อย (สัมภาษณ์เมื่อ 3 ตุลาคม 2556) ให้สัมภาษณ์ว่า “ผมมีความมั่นใจด้านความปลอดภัยทุกอย่าง ผมเป็น ผอ. มานานรู้จักผู้ปกครองมากมายส่วนใหญ่ชาวบ้านมั่นใจ ไม่มีปัญหาใดๆ”

3) ด้านการดูแลรักษาสีงแวดล้อม การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม ภายหลังจากบริษัท บาฟส์ ได้เปิดดำเนินกิจการพร้อมกับการเปิดใช้สนามบินสุวรรณภูมิ กิจกรรมที่บริษัท บาฟส์ให้ความสำคัญคือ การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม เนื่องจากลักษณะการดำเนินกิจการของบริษัท บาฟส์เกี่ยวข้องกับน้ำมัน เชื้อเพลิง จึงอาจส่งผลกระทบต่อชุมชนไม่ว่าจะเป็นด้านความปลอดภัยและความเชื่อมั่น ดังนั้น บริษัท บาฟส์ จึงมีกิจกรรมที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม การรักษาความปลอดภัยแก่ชีวิตพนักงาน ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ในบริเวณรอบคลังน้ำมันสุวรรณภูมิบริษัท บาฟส์ได้จัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม ดังนี้

(1) ด้านการดูแลรักษาสีงแวดล้อม ประกอบด้วย โครงการพาน้องรักษ่าชายหาดและโครงการพัฒนาและให้ความช่วยเหลือชุมชน กล่าวคือ (1) โครงการพาน้องรักษ่าชายหาดเป็นกิจกรรมที่บริษัท บาฟส์จัดขึ้นเพื่อพานักเรียน โรงเรียนวัดหัวคู้ โรงเรียนวัดศรีวารีน้อย และโรงเรียนวัดปากคลองมอญไปศึกษาดูงานและปลูกชายหาดที่ศูนย์ศึกษาธรรมชาติกองทัพบกเฉลิมพระเกียรติ (บางปู) เฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษามหาราชินี โดยได้มีการปลูกต้นลำพูมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2553 ถึงปัจจุบันและ (2) โครงการพัฒนาและให้ความช่วยเหลือชุมชน ผ่านกิจกรรมการตรวจสุขภาพชุมชน การจัดกิจกรรมวันเด็กทั้งนี้ กิจกรรมด้านสีงแวดล้อมบริษัท บาฟส์ทำนั้มีการดำเนินงานร่วมกับชุมชนตามสถานที่ต่างๆ เช่น โรงเรียน วัด ลานกีฬา เป็นต้น

การประเด็นดังกล่าว นายพรเทพ หอมผกา หัวหน้าฝ่ายชุมชนสัมพันธ์ จากบริษัท บาฟส์ (สัมภาษณ์วันที่ 19 กรกฎาคม 2556) กล่าวว่า “งานด้านชุมชนที่ผ่านมามีหลายอย่าง เรามีแผนงานวางไว้คร่าวๆ เป็นการวางแผนด้านงบประมาณไว้ จากนั้นจะมีกิจกรรมประจำปี เช่น วันสำคัญๆ หรือโครงการตรวจสุขภาพ เป็นต้น นอกจากนั้นจะดูไปตามความเหมาะสม หากชุมชนมีความต้องการ หรือมีปัญหาและความจำเป็น เมื่อขอความร่วมมือกับบริษัทฯ จะพิจารณาเป็นเรื่องๆ ไป” ดังนั้น จากคำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การดำเนินงานด้านชุมชนสัมพันธ์ จะร่วมดำเนินงาน3 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายจัดกิจกรรมเพื่อสังคม ฝ่ายประชาสัมพันธ์ และฝ่ายชุมชนสัมพันธ์ ดำเนินงานสนับสนุนช่วยเหลือกันตามความต้องการของพื้นที่ โดยผลงานด้านชุมชนสัมพันธ์ที่โดดเด่นเกี่ยวกับกับการดูแลรักษาสีงแวดล้อม คือโครงการตรวจปรับปรุงระบบน้ำบาดาล เป็นต้น

(2) ด้านการพัฒนาชุมชนและสังคม กิจกรรมด้านการพัฒนาชุมชนและสังคมเป็นกิจกรรมที่บริษัท บาฟส์ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยที่ผ่านมามีกิจกรรมเพื่อชุมชนต่างๆ เช่น โครงการด้านการศึกษาสำหรับโรงเรียนในชุมชน การสืบสานวัฒนธรรมไทย ทำนุบำรุงศาสนาการเป็นครูอาสา ฯลฯ จัดให้มีการตรวจสุขภาพแก่ชุมชน การเยี่ยมเยียนพบปะชุมชน การอบรมดับเพลิงพื้นฐาน รวมไปถึงการสนับสนุนสีงของและอุปกรณ์เพื่อประโยชน์สาธารณะ เช่น อุปกรณ์กระจายเสียง ป้ายประชาสัมพันธ์ ติดตั้งไฟฟ้า ปรับปรุงถนน ฯลฯ นอกจากนั้นยังได้สนับสนุน และเข้าร่วมกับกิจกรรมการจัดงานวันสำคัญทางประเพณีและการแข่งขันกีฬาของชุมชน

ทั้งนี้ จากการสัมภาษณ์นายชานาญ โพธิ์อม ผู้อำนวยการโรงเรียนปากคลองมอญ (สัมภาษณ์วันที่ 26 กรกฎาคม 2556) ได้ให้ความเห็นว่า “ในปี 2549 บริษัทสนับสนุนงบประมาณจำนวนมาก เพื่อปรับปรุงห้องเรียน รวมถึงสนับสนุนติดตั้งอุปกรณ์ดับเพลิง บริษัทยังมีกิจกรรมนำนักเรียนไปปลูกป่า บริษัทบริจาคเงินช่วยพัฒนาโรงเรียนตลอดมา ทั้งเงินพัฒนาการศึกษา เช่น ในปี พ.ศ.2556 โรงเรียนต้องการปรับพื้นที่โรงอาหารใหม่ บริษัทสนับสนุนเงินจำนวนมากพอสมควร ช่วยแบ่งเบาภาระไปมาก” ในขณะที่นายณัฐรังลิลา สุวพรศิลป์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหัวคู้ (สัมภาษณ์วันที่ 9 สิงหาคม 2556) ให้ความเห็นเช่นเดียวกันว่า “บริษัท บาฟส์ได้เข้ามาดำเนินกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ทำให้เกิดความพึงพอใจแก่ประชาชนในพื้นที่เป็นอย่างมาก”ซึ่งจากที่กล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าบริษัท บาฟส์ได้มีการดำเนินกิจกรรมเพื่อการมีส่วนร่วมในการสนับสนุน การพัฒนาชุมชนและสังคมอย่างต่อเนื่อง และในหลายกิจกรรมได้รับการตอบรับจากประชาชนเป็นอย่างดี

2. ความคิดเห็นของประชาชนบริเวณรอบสถานีบริการจัดเก็บน้ำมันอากาศยานสุวรรณภูมิ

รายงานการวิจัย “โครงการสำรวจความคิดเห็นของชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานของบริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)” (คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2556) ได้ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินกิจกรรมเพื่อชุมชนของบริษัท บัฟเฟอร์จำนวน 286 ตัวอย่างในพื้นที่รอบสถานีบริการจัดเก็บน้ำมันอากาศยานสุวรรณภูมิหมู่ที่ 10 ตำบลศรีษะจรเข้ชั้นน้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

ตารางที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของพื้นที่หมู่ 10 ตำบลศรีษะจรเข้ชั้นน้อยสุวรรณภูมิ

ตัวแปร		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	147	51.4
	หญิง	139	48.6
รวม		286	100.0
อายุ	15-19 ปี	6	2.1
	20-25ปี	16	5.6
	26-30 ปี	29	10.2
	31-35 ปี	33	11.6
	36-40 ปี	57	20.0
	41-45 ปี	42	14.7
	46-50 ปี	44	15.4
	51-60 ปี	33	11.6
	60 ปีขึ้นไป	25	8.8
รวม		285	100.0
อาชีพ	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	26	9.1
	พนักงานประจำในหน่วยงานหรือบริษัท	38	13.3
	ค้าขายหรือประกอบกิจการ	38	13.3
	เกษตรกร	80	28.1
	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	21	7.4
	ลูกจ้าง/รับจ้างทั่วไป	71	24.9
	อื่นๆ ได้แก่ นักเรียน นักศึกษา ว่างงาน	11	3.9
รวม		285	100.0
รายได้	ต่ำกว่า 5,000 บาท	17	6.0
	5,000-10,000 บาท	114	40.6
	10,000-15,000 บาท	91	32.4
	15,001-20,000 บาท	45	16.0
	มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป	14	5.0
รวม		281	100.0
ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	57	20.1
	มัธยมศึกษา	83	29.3
	อนุปริญญา	65	23.0
	ปริญญาตรี	74	26.1
	สูงกว่าปริญญาตรี	4	1.4
รวม		283	100.0

ตามตารางที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น 286 คน แบ่งเป็นเพศชาย 147 คน คิดเป็นร้อยละ 51.4 เพศหญิง 139 คน คิดเป็นร้อยละ 48.6 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.0 รองลงมาคืออายุระหว่าง 46-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.4 อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด เป็นเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 28.1 รองลงมาคืออาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 24.9 โดยผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.6 รองลงมาคือรายได้ระหว่าง 10,000-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 32.4 ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษามากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 29.3 รองลงมาคือระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 26.1

ตารางที่ 2 แสดงการพบปะชุมชนของบริษัท บาฟส์

ข้อความ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	ไม่เคย	รวม
การเข้าร่วมประชุม หรือ ทารือกับเจ้าหน้าที่ของบริษัท	30 (10.6)	83 (29.2)	171 (60.2)	284(100.0)
การพบปะเจ้าหน้าที่ของบริษัท	43 (15.1)	140 (49.3)	101 (35.6)	284(100.0)
การพบกับเจ้าหน้าที่ของบริษัท บาฟส์				
กิจกรรมงานพิธีสำคัญต่างๆ เช่น วันเด็ก วันสงกรานต์วันเข้าพรรษา วันแม่แห่งชาติ วันพ่อแห่งชาติ วันปีใหม่	50 (20.7)	166 (68.9)	25 (10.4)	241(100.0)
กิจกรรมงานกุศล วัด โรงเรียน	50 (22.1)	169 (74.8)	7 (3.1)	226(100.0)
กิจกรรมเยี่ยมเยียนชุมชน	30 (27.5)	70 (64.2)	9 (8.3)	109(100.0)
กิจกรรมอบรมดับเพลิง	21 (22.6)	63 (67.7)	9 (9.7)	93(100.0)
กิจกรรมพาน้องรักษ์ป่าชายเลน	13 (18.6)	46 (65.7)	11 (15.7)	70(100.0)
กิจกรรมตรวจสอบสุขภาพ	20 (10.9)	150 (82.0)	13 (7.1)	183(100.0)

ตามตารางที่ 2 เป็นการแสดงถึงการที่บุคลากรของบริษัท บาฟส์ ได้ดำเนินการพบปะชุมชนในภาพรวม โดยผู้ตอบแบบสอบถามไม่เคยเข้าร่วมประชุม หรือหารือกับเจ้าหน้าที่ของบริษัท คิดเป็นร้อยละ 60.2 มีการพบปะเจ้าหน้าที่ของบริษัทบางครั้งคิดเป็นร้อยละ 49.3 การพบกับเจ้าหน้าที่ของบริษัทในงานประเภท กิจกรรมงานพิธีสำคัญต่างๆ เช่น วันเด็ก วันสงกรานต์ วันเข้าพรรษา วันแม่แห่งชาติ วันพ่อแห่งชาติ วันปีใหม่ บางครั้งคิดเป็นร้อยละ 68.9 กิจกรรมงานกุศล วัด โรงเรียนบางครั้งคิดเป็นร้อยละ 74.8 กิจกรรมเยี่ยมเยียนชุมชนบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 64.2 กิจกรรมอบรมดับเพลิงบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 67.7 กิจกรรมพาน้องรักษ์ป่าชายเลนบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 65.7 กิจกรรมตรวจสอบสุขภาพบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 82.0

ตารางที่ 3 แสดงการรับรู้ข่าวสารของชุมชนเกี่ยวกับโครงการที่บริษัท บาฟส์ จัดดำเนินการตามหลักบรรษัทภิบาล

ข้อความ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	ไม่เคย	รวม
การรับรู้ข่าวสารของโครงการจากประธานชุมชน รองประธานชุมชน	67 (23.9)	140 (50.0)	73 (26.1)	280 (100.0)
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของโครงการ จากบอร์ดประชาสัมพันธ์ เอกสารแจก	45 (16.1)	135 (48.4)	99 (35.5)	279 (100.0)
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของโครงการ จากเสียงตามสาย	16 (5.7)	85 (30.5)	178 (63.8)	279 (100.0)
การได้รับข่าวสารของโครงการ จากการพูดคุยกับเพื่อนบ้าน	95 (33.6)	125 (44.2)	63 (22.3)	283 (100.0)
การได้รับข่าวสารของโครงการ จากการพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ของบริษัท บาฟส์	32 (11.3)	102 (36.2)	148 (52.5)	282 (100.0)
การได้รับข่าวสารของโครงการจากการประชุมร่วมกับบริษัท บาฟส์	22 (7.9)	71 (25.4)	186 (66.7)	279 (100.0)

ตามตารางที่ 3 แสดงการรับรู้ข่าวสารของชุมชนเกี่ยวกับโครงการที่บริษัท บาฟส์ จัดดำเนินการตามหลักบรรษัทภิบาล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามรับรู้ข่าวสารจากประธานชุมชน รองประธานชุมชนบางครั้งมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.0 จากบอร์ดประชาสัมพันธ์ จากเอกสารแจกบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 48.4 จากเสียงตามสายไม่เคยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.8 จากการพูดคุยกับเพื่อนบ้านบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 44.2 จากการพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ของบริษัท บาฟส์ไม่เคยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.5 จากการประชุมร่วมกับบริษัท บาฟส์ ไม่เคยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.7

ตารางที่ 4 แสดงการดำเนินโครงการของบริษัท บาฟส์ในการให้ความสนับสนุนด้านต่างๆ แก่ชุมชนสุวรรณภูมิ

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย
ด้านความปลอดภัยชุมชน						
บริษัทติดตั้งไฟแสงสว่าง เพิ่มความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สินของชุมชน	160 (55.9)	74 (25.9)	33 (11.5)	9 (3.1)	10 (3.5)	4.28 (1.021)
บริษัทจัดฝึกอบรมดับเพลิงขั้นพื้นฐานให้ชุมชนเพื่อช่วยให้ชุมชนมีการวางแผนการเตรียมความพร้อมรับภัยได้อย่างเป็นระบบยิ่งขึ้น	112 (39.7)	98 (34.8)	43 (15.2)	17 (6.0)	12 (4.3)	4.00 (1.085)
บริษัทติดตั้งกล่องวงจรปิดเพิ่มขึ้นในบริเวณริมคลองหนองงูเห่าเพิ่มความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชุมชน	139 (49.5)	70 (24.9)	37 (12.1)	26 (9.3)	12 (4.3)	4.06 (1.171)
บริษัทติดตั้งระบบกระจายเสียงตามสายเพื่อเพิ่มศักยภาพให้แก่ชุมชนในการรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์	67 (23.7)	49 (17.3)	129 (45.6)	24 (8.5)	14 (4.9)	3.46 (1.092)

ตารางที่ 4 แสดงการดำเนินโครงการของบริษัท บาฟส์ในการให้ความสนับสนุนด้านต่างๆ แก่ชุมชน
สุวรรณภูมิ (ต่อ)

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย
ด้านการศึกษา (โรงเรียน วัดชุมชน)						
บริษัทให้การสนับสนุนการจัดงานวันครอบครัวของโรงเรียน วัดหัวคู้ ในระดับใด	152 (53.3)	82 (28.8)	30 (10.5)	11 (3.9)	10 (3.5)	4.25 (1.026)
บริษัทสนับสนุนการจัดกิจกรรมของ โรงเรียนวัดหัวคู้ โรงเรียนวัดศรีวารีน้อย โรงเรียนปากครองมอญ	122 (42.8)	103 (36.1)	44 (15.4)	8 (2.8)	8 (2.8)	4.31 (1.164)
สนับสนุนกิจกรรมของวัดหัวคู้	136 (48.9)	73 (26.3)	57 (20.5)	10 (3.6)	2 (0.7)	4.19 (0.933)
บริษัทส่งเสริมการเรียนรู้นอกห้องเรียน โดยพานักเรียนไปทัศนศึกษาในสถานที่ต่างๆ	119 (42.3)	96 (34.2)	46 (16.4)	12 (4.3)	8 (2.8)	4.09 (1.005)
บริษัทส่งเสริมการเรียนรู้ในโรงเรียนโดยจัดเป็นศูนย์การเรียนรู้คอมพิวเตอร์และศูนย์การเรียนรู้วิทยาศาสตร์	128 (44.8)	114 (39.9)	26 (8.7)	9 (3.1)	10 (3.5)	4.19 (0.970)
ด้านสุขภาพชุมชน						
บริษัทให้การสนับสนุนการจัดงานกีฬาต้านภัยยาเสพติด	105 (36.8)	87 (30.5)	67 (23.5)	20 (7.0)	6 (2.1)	3.93 (1.036)
บริษัทจัดให้มีการตรวจสุขภาพประจำปี	128 (45.6)	93 (33.1)	41 (14.6)	13 (4.6)	6 (2.1)	4.15 (0.979)
บริษัทให้การดูแลผู้สูงอายุและผู้ป่วยเรื้อรังของชุมชน	97 (34.2)	101 (35.6)	47 (16.5)	22 (7.7)	17 (6.0)	3.84 (1.156)
ด้านสิ่งแวดล้อม						
บริษัทปรับปรุงภูมิทัศน์ในพื้นที่ต่างๆ ให้สวยงามและร่มรื่น เช่นทางเดินเท้าถนน	52 (18.2)	97 (33.9)	87 (30.4)	36 (12.6)	14 (4.9)	3.48 (1.078)
บริษัทมีการควบคุมและตรวจวัดระดับเสียง, ฝุ่นละอองและกลิ่นอย่างต่อเนื่อง	40 (14.0)	108 (37.9)	65 (22.8)	50 (17.5)	22 (7.7)	3.33 (1.149)
บริษัทมีการตรวจวัดคุณภาพน้ำดื่มตามที่อยู่อาศัยและในลำคลองหนองงูเห่าอย่างสม่ำเสมอ	38 (13.3)	116 (40.6)	76 (26.6)	34 (11.9)	22 (7.7)	3.40 (1.100)
ทรัพยากรที่ใช้ดำเนินการให้ชุมชนของบริษัท บาฟส์						
บริษัทจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการ เพื่อช่วยเหลือชุมชนเป็นจำนวนที่เพียงพอ	99 (34.6)	110 (38.5)	49 (17.1)	19 (6.6)	9 (3.1)	3.95 (1.033)
การช่วยเหลือชุมชนทำให้บริษัทต้องมีรายจ่ายเพิ่มขึ้น	96 (33.9)	127 (44.9)	35 (12.4)	11 (3.9)	14 (4.9)	3.99 (1.033)

ตารางที่ 4 แสดงการดำเนินโครงการของบริษัท บาฟส์ในการให้ความสนับสนุนด้านต่างๆ แก่ชุมชน
สุวรรณภูมิ (ต่อ)

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย
บุคลากรของบริษัทให้ความช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินงานของชุมชน	103 (36.0)	116 (40.6)	46 (16.1)	13 (4.5)	8 (2.8)	4.02 (0.978)
อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ที่บริษัทให้กับชุมชนเพียงพอ	125 (43.9)	84 (29.5)	51 (17.9)	14 (4.9)	11 (3.9)	4.05 (1.079)
บริษัทมีความตั้งใจที่จะช่วยเหลือชุมชน	146 (51.2)	83 (29.1)	24 (8.4)	21 (7.4)	11 (3.9)	4.16 (1.103)
ท่านมีความคาดหวังต่อการสนับสนุนด้านต่างๆ จากบริษัทในระดับ	139 (48.6)	97 (33.9)	29 (10.1)	9 (3.1)	12 (4.2)	4.20 (1.028)
ท่านพึงพอใจกับการดำเนินงานของบริษัทที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR)	113 (38.6)	104 (35.5)	53 (18.1)	11 (3.8)	12 (4.1)	4.00 (1.053)
ความสุขชุมชน						
ท่านยอมรับว่าบริษัทเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน	111 (38.8)	99 (34.6)	53 (18.5)	11 (3.8)	12 (4.2)	3.83 (1.137)
ท่านสามารถใช้ชีวิตปกติร่วมกับบริษัท บาฟส์ได้ในระดับ	89 (32.9)	115 (34.3)	45 (21.3)	18 (6.6)	19 (4.9)	3.84 (1.107)
ท่านคิดว่าการอยู่ร่วมกันได้ ท่ามกลางความหลากหลายของผู้คนและหน่วยงานในชุมชนเป็นวิถีของสังคมแห่งความสุข	103 (36.0)	99 (34.6)	50 (17.5)	21 (7.3)	13 (4.5)	3.90 (1.110)

ตามตารางที่ 4 ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นด้านต่างๆ

ด้านความปลอดภัยชุมชน ที่บริษัทติดตั้งไฟแสงสว่าง เพิ่มความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สินของชุมชนมีความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.9 บริษัทจัดฝึกอบรมดับเพลิงขั้นพื้นฐานให้ชุมชนเพื่อช่วยให้ชุมชนมีการวางแผนการเตรียมความพร้อมรับภัยได้อย่างเป็นระบบยิ่งขึ้นมีความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.7 บริษัทติดตั้งกล่องวงจรปิดเพิ่มขึ้นในบริเวณริมคลองหนองงูเห่าเพิ่มความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชุมชนเห็นว่ามีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.5 บริษัทติดตั้งระบบกระจายเสียงตามสายเพื่อเพิ่มศักยภาพให้แก่ชุมชนในการรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์เห็นว่าปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 45.36

ด้านการศึกษา (โรงเรียน วัดชุมชน) เห็นว่าบริษัทให้การสนับสนุนการจัดงานวันครอบครัวของโรงเรียน วัดหัวคู้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.3 บริษัทสนับสนุนการจัดกิจกรรมของ โรงเรียนวัดหัวคู้ โรงเรียนวัดศรีวารีน้อย โรงเรียนปากคลองมอญมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.8 เห็นว่าสนับสนุนกิจกรรมของวัดหัวคู้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.9 มีความเห็นว่า บริษัทส่งเสริมการเรียนรู้นอกห้องเรียน โดยพานักเรียนไปทัศนศึกษาในสถานที่ต่างๆ มากที่สุด ร้อยละ 42.3 และเห็นว่าบริษัทส่งเสริมการเรียนรู้ในโรงเรียนโดยจัดเป็นศูนย์การเรียนรู้คอมพิวเตอร์และศูนย์การเรียนรู้วิทยาศาสตร์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.8

ด้านสุขภาพชุมชน บริษัทให้การสนับสนุนการจัดงานกีฬาต้านภัยยาเสพติดมีความเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.8บริษัทให้มีการตรวจสุขภาพประจำปีเห็นว่ามีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.36 บริษัทให้การดูแลสุขภาพและผู้ป่วยเรื้อรังของชุมชนเห็นว่าอยู่ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 35.6

ด้านสิ่งแวดล้อม มีความเห็นว่าบริษัทปรับปรุงภูมิทัศน์ในพื้นที่ต่างๆให้สวยงามและร่มรื่น เช่น ทางเดินเท้าถนนระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 33.9 บริษัทมีการควบคุมและตรวจวัดระดับเสียงฝุ่นละออง และกลิ่นอย่างต่อเนื่องระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 37.9 บริษัทมีการตรวจวัดคุณภาพน้ำดื่มตามที่อยู่อาศัย และในลำคลองหนองงูเห่าอย่างสม่ำเสมอระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 40.6

ด้านทรัพยากรที่ใช้ดำเนินการให้ชุมชนของบริษัท บาฟส์ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า บริษัทจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการ เพื่อช่วยเหลือชุมชนเป็นจำนวนที่เพียงพอระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 38.5 การช่วยเหลือชุมชนทำให้บริษัทต้องมีรายจ่ายเพิ่มขึ้นระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 44.9 บุคลากรของบริษัทให้ความช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินงานของชุมชนระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 40.6 อุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ที่บริษัทให้กับชุมชนเพียงพอมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.9 บริษัทมีความตั้งใจที่จะช่วยเหลือชุมชนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.2 ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังต่อการสนับสนุนด้านต่างๆจากบริษัทมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.6 ผู้ตอบแบบสอบถามพึงพอใจกับการดำเนินงานของบริษัทที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.6

ด้านความสุขชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถามยอมรับว่า บริษัทเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.8 สามารถใช้ชีวิตปกติร่วมกับบริษัท บาฟส์ อยู่ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 34.3 และคิดว่าการอยู่ร่วมกันได้ ท่ามกลางความหลากหลายของผู้คนและหน่วยงานในชุมชนเป็นวิถีของสังคมแห่งความสุขมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.0

ตารางที่ 5 แสดงสรุปการดำเนินโครงการของบริษัทบาฟส์ในการให้ความสนับสนุนด้านต่างๆ แก่ชุมชนสุวรรณภูมิ

การสนับสนุนในแต่ละด้าน	ค่าเฉลี่ย
ด้านความปลอดภัยชุมชน	3.95 (0.707)
ด้านการศึกษา (โรงเรียน วัด ชุมชน)	4.22 (0.923)
ด้านสุขภาพชุมชน	3.99 (0.875)
ด้านสิ่งแวดล้อม	3.40 (0.903)
ทรัพยากรที่ใช้ดำเนินการให้ชุมชนของบริษัท BAFS	4.06 (0.800)
ความสุขชุมชน	3.86 (1.062)
รวม	4.01 (0.631)

ตามตารางที่ 5 แสดงความคิดเห็นเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านความปลอดภัยชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 ด้านการศึกษา (โรงเรียน วัด ชุมชน) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 ด้านสุขภาพชุมชนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 ด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 ทรัพยากรที่ใช้ดำเนินการให้ชุมชนของบริษัท บาฟส์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 และด้านความสุขชุมชนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 ซึ่งในภาพรวมของความคิดเห็นผู้ตอบแบบสอบถามในหมู่ที่ 10 พื้นที่สุวรรณภูมิมีค่าเฉลี่ยในระดับมากเท่ากับ 4.01 หรือร้อยละ 80.2

นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนที่เคยมีประเด็นพิพาทฟ้องร้องบริษัท บาฟส์ ในบริเวณสถานีบริการจัดเก็บน้ำมันอากาศยานสุวรรณภูมิเกี่ยวกับกลิ่นน้ำมัน ได้กล่าวถึงการดำเนินกิจกรรมเพื่อชุมชนของบริษัท บาฟส์ ว่า “กิจกรรมเพื่อสังคมของบริษัท บาฟส์เป็นเรื่องที่ดี เราเห็นด้วย กิจกรรมต่างๆของชุมชนเราทำมาตลอด การมีบริษัท บาฟส์เข้าร่วมเป็นเรื่องที่ดี เราแยกออกว่าเรื่องที่เรากำลังฟ้องมันเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมไปเรียบร้อยแล้ว แต่เรื่องบุคคลเรายังเป็นเพื่อนกันอยู่” ส่วนผู้นำชุมชนอีกท่านหนึ่งร่วมลงชื่อร่วมฟ้องบริษัทในประเด็นเดียวกันกล่าวว่า “กิจกรรมทางสังคมที่บริษัท บาฟส์ ทำผมเห็นว่าดี เขาเป็นบริษัทใหญ่ช่วยเหลือชุมชนมามาก”

ตามข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่าบริษัท บพฟส์ได้ดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ตามนโยบายของบริษัทอย่างต่อเนื่อง ซึ่งช่วยสร้างให้เกิดความพึงพอใจ และความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ขณะเดียวกันประชาชนต่างยอมรับว่า กิจกรรมที่บริษัท บพฟส์ทำแสดงถึงความปารถนาดีต่อชุมชน

บทสรุปและอภิปรายผล

แนวคิด “บรรษัทภิบาล” (Corporate Governance) หรือ “การกำกับกิจการ” เป็นแนวคิดที่ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจการที่ดี โดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้มีการนำหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีจากรายงาน The Organization for Economic Co-operation and Development (OECD Principles of Corporate Governance) ในปี ค.ศ. 2004 มาปรับใช้ พร้อมทั้งมีการมอบรางวัลการรายงานบรรษัทภิบาลดีเยี่ยม (Top Corporate Governance Report Awards) ให้แก่บริษัทที่มีการรายงานบรรษัทภิบาลในทุกๆ ปี การดำเนินกิจการของบริษัท บพฟส์ซึ่งเกี่ยวข้องกับน้ำดื่มเชิฟเพิล และผลิตภัณฑ์ที่พิถีพิถันของชุมชน ทำให้การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมไม่จำกัดอยู่ในบริษัทเท่านั้น หากแต่ต้องครอบคลุมไปยังบริเวณโดยรอบของสถานประกอบการอีกด้วย ดังนั้น บริษัท บพฟส์จึงได้กำหนดหลักสำคัญในการกำกับดูแลกิจการที่ดี 5 ประการ คือ (1) มีความรับผิดชอบต่อผลการตัดสินใจและการกระทำของตน (2) มีความโปร่งใสและเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา (3) ปฏิบัติต่อทุกฝ่ายอย่างเสมอภาคและยุติธรรม (4) มุ่งสร้างคุณค่าของธุรกิจในระยะยาวแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และ (5) ส่งเสริมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ โดยสามารถสรุปได้ 2 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นแรก ด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดี บริษัท บพฟส์ได้กำหนดหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินการของบริษัท โดยกำหนดพันธกิจที่มุ่งเน้นการแสดงความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ลูกค้า คู่ค้า สังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม พนักงาน และผู้กำกับดูแล บริษัท บพฟส์จึงมุ่งมั่นดำเนินงานภายใต้หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีการบริหารจัดการด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ความโปร่งใส และมีจริยธรรม อันจะเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้ลงทุน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัท (บริษัท บริการเชิฟเพิลการปิ่นกรุงเทพฯ จำกัด (มหาชน), 2560)

การดำเนินกิจการของบริษัท บพฟส์จึงมีกิจกรรมต่างๆ ที่แสดงความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น การพัฒนาระบบการจัดการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ให้สอดคล้องตามกฎหมาย การต่อต้านการทุจริต เพื่อให้การดำเนินกิจการบรรลุวัตถุประสงค์ ทำให้บพฟส์ได้รับรางวัลบริษัทจดทะเบียนด้านการรายงานบรรษัทภิบาลดีเยี่ยม (Top Corporate Governance Report Awards) ในปี พ.ศ. 2557

ประเด็นที่สอง ความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พันธกิจของบริษัท บพฟส์กำหนดขอบเขตของ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียครอบคลุมทั้งกลุ่มบุคลากรภายในบริษัท ได้แก่ คณะกรรมการ ผู้ถือหุ้น พนักงาน คู่ค้า และบุคคลภายนอกอย่างสังคม และชุมชน ดังนั้น การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท บพฟส์จึงสรุปได้เป็น 2 ประการ คือ

ประการแรก ความรับผิดชอบต่อบุคลากรภายในบริษัท กล่าวคือ บริษัท บพฟส์กำหนดให้ประเด็นการเคารพสิทธิมนุษยชน และการปฏิบัติด้านแรงงานเป็นแนวปฏิบัติที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสีย บริษัท บพฟส์ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมตั้งแต่เริ่มเข้าทำงาน การพัฒนาบุคลากร ตลอดจนการพัฒนากระบวนการทำงานให้มีความปลอดภัยและอาชีวอนามัย รวมถึงการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างจริงจัง

ประการที่สองการแสดงความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม เนื่องจากการดำเนินกิจการของ บริษัท บพฟส์ มีความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อชุมชนโดยรอบ ดังนั้น เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดี และความเชื่อมั่นของชุมชนโดยรอบสถานประกอบการ บริษัท บพฟส์จึงมีกิจกรรมที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) หลายกิจกรรม อาทิ กิจกรรมด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การตรวจสุขภาพชุมชน การร่วมงานประเพณีของชุมชน การบริจาคสิ่งของแก่ชุมชน การอบรมดับเพลิง เป็นต้น ซึ่งการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวได้รับ

ความชื่นชมจากชุมชนเป็นอย่างมาก สะท้อนจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณโดยรอบสถานีบริการจัดเก็บน้ำมันอากาศยานสุวรรณภูมิซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมายของการศึกษาและพบว่าประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.01$)

ข้อเสนอแนะ

1. การที่บริษัท บาฟล์ มีภาพลักษณ์ทางธุรกิจเป็นระดับชั้นนำของภาคธุรกิจ อีกทั้งยังได้รับรางวัลบริษัทจดทะเบียนด้านการรายงานบรรษัทภิบาลดีเยี่ยม จึงจำเป็นต้องดำรงรักษาสถานะและความรับผิดชอบต่อภาคส่วนต่างๆ ให้อยู่ในระดับที่ไม่ต่ำกว่าที่ดำเนินการมา
2. การที่บริษัท บาฟล์ ได้สร้างสมประสพการณ์เกี่ยวกับการเป็นบริษัทจดทะเบียนด้านการรายงานบรรษัทภิบาลดีเยี่ยม จึงควรที่จะได้นำประสพการณ์และวิธีการเหล่านี้ถ่ายทอดเป็นบทเรียนต่อการธุรกิจอื่นๆ รวมตลอดถึงชุมชนอื่นๆ ด้วย
3. การที่ประชาชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีโอกาสดพปะกับบุคลากรของบริษัท บาฟล์ น้อยหรือไม่เคยเข้าร่วมหารือกับเจ้าหน้าที่ของบริษัทเลยนั้น ย่อมเป็นโอกาสที่บริษัทจะได้เร่งรัดพัฒนากิจกรรมและนโยบายการเข้าถึงและสนับสนุนชุมชนในมิติต่างๆ ได้หลากหลายวิธี
4. เนื่องจากอาณาบริเวณพื้นที่ที่ทำการศึกษากำลังมีการเปลี่ยนแปลงเป็นชุมชนเมือง สนามบิน ดังนั้น บริษัท บาฟล์ จึงควรทำการศึกษาเตรียมการสั่งสมความรู้ที่มีขอบเขตกว้างกว่าประเด็นการดำเนินธุรกิจการบริการเชื้อเพลิงการบิน ซึ่งจะทำให้บริษัทมีบทบาทในการพัฒนาชุมชนเมืองด้วย

บรรณานุกรม

- คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. (2556). *โครงการการสำรวจความคิดเห็นของชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานของบริษัทบริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)* (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2556). *แบบประเมินตนเองเรื่องการปฏิบัติตามหลักกำกับดูแลกิจการที่ดี ปี 2555*. กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2557). *รางวัลด้านการรายงานบรรษัทภิบาลดีเยี่ยม*. สืบค้น 10 กันยายน 2560, จาก https://www.set.or.th/sustainable_dev/th/cg/awards_p1.html
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2546). ธรรมชาติของ: หลักการเพื่อการบริหารรัฐกิจแนวใหม่. *วารสารสถาบันพระปกเกล้า*, 1(2), 14-25.
- บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน). (2554). *รายงานความรับผิดชอบต่อสังคม*. กรุงเทพฯ: บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน).
- บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน). (2555). *รายงานความรับผิดชอบต่อสังคม*. กรุงเทพฯ: บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน).
- บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน). (2556). *รายงานความรับผิดชอบต่อสังคม*. กรุงเทพฯ: บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน).
- บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน). (2557). *รายงานความรับผิดชอบต่อสังคม*. กรุงเทพฯ: บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน).
- บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน). (2558). *รายงานความรับผิดชอบต่อสังคม*. กรุงเทพฯ: บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน).
- บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน). (2559). *รายงานความรับผิดชอบต่อสังคม*. กรุงเทพฯ: บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน).
- บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน). (2560). *รางวัล*. สืบค้น 13 กันยายน 2560, จาก <http://www.bafsthai.com/awards>.
- รัชยา ภักดีจิตต์. (2555). ธรรมชาติของ: หลักการเพื่อการบริหารภาครัฐและเอกชน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทธิศักดิ์ ไกรสรสุธาสิณี, สุธี สมุทระประภูต, จณิน เอี่ยมสอาด, อโณทัย สังข์ทอง. (บ.ก.). (2550). *ความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) เกื้อกูลผูกพันมั่งคั่งและยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: เจริญการพิมพ์.
- สุรศักดิ์ ไชยธนกิจ. (2558). *บริษัทจดทะเบียนและธรรมชาติของประเทศไทยภายใต้แนวคิดทฤษฎีความสมดุลของอำนาจ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2560). *หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2560*. สืบค้น 19 ตุลาคม 2560, จาก <http://www.cgthailand.org/TH/FAQ/cgcode/Pages/CGCodeFAQs.aspx>
- วิทยา ชีวรุณทัย. (2553). *พลัง CSR สู่องค์กรเป็นเลิศ ฉบับ Advanced*. กรุงเทพฯ: ฐานบุ๊คส์.
- องค์การเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ. (2549). *หลักการกำกับดูแลกิจการของ OECD*. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย.
- Jensen, M. and Meckling, W. (1976). Theory of the Firm: Managerial Behaviour, Agency Costs, and Ownership Structure. *Journal of Financial Economics*, 3(4), pp.305-360.
- Kotler, P. & Lee, N. (2005). *Corporate Social Responsibility: Doing the Most Good for your Company and Your Cause*. New Jersey: Wiley.
- Mallin, A. C. (2004). *Corporate Governance*. New York: Oxford University Press.
- Williamson, O. E. (1975). *Markets and Hierarchies*. New York: Free Press.

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลัก

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง	วันที่สัมภาษณ์
1. นางจรัส เผือกแสงทิพย์	อดีตผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 10 ตำบลศิระจรเข้	26 กรกฎาคม 2556
2. นายทองม้วน ภูษุขสรีการ	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ หมู่ 10	2 สิงหาคม 2556
3. นางสาวยุพินภรณ์ อยู่สละบาย	ประธานสภาวัฒนธรรมตำบลศิระจรเข้	2 สิงหาคม 2556
4. นายสมบัติดำรง พุฒพลาวยางาม	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 10	26 กรกฎาคม 2556
5. นายบุญธรรม ส่วนเดช	กำนันตำบลศิระจรเข้	2 สิงหาคม 2556
6. นายศักดิ์ศรี สنجิตร	หัวหน้าสำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้	2 สิงหาคม 2556
7. นางสาวจริยา มงคลธนกิตติ์	นักวิชาการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้	2 สิงหาคม 2556
8. นางณัฐรังสิญา สุพรรณศิลป์	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหัวคู้ (ย้ายมาดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหัวคู้ เมื่อเดือนมกราคม 2556)	9 สิงหาคม 2556
9. นางสุภาพร ชัยดิกลลภ	อาจารย์โรงเรียนวัดหัวคู้ (ปฏิบัติราชการเป็นอาจารย์โรงเรียนวัดหัวคู้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538)	9 สิงหาคม 2556
10. นายพัฒนา ปานทน	อาจารย์โรงเรียนวัดหัวคู้	9 สิงหาคม 2556
11. นายชำนาญ โพธิ์เอม	ผู้อำนวยการโรงเรียนปากคลองมอญ	26 กรกฎาคม 2556
12. นายพรพันธ์ สุคนธวงศ์	ประธานชมรมผู้สูงอายุ (ข้าราชการครูเกษียณอายุ และเป็นผู้ที่สร้างบ้านติดกับบริษัท บาฟส์)	9 สิงหาคม 2556
13. นายปัญญา ประพตกิจ	ผู้ดูแลโบสถ์วัดหัวคู้	13 มิถุนายน 2556